

KARARLILIK

Başarının sırrı da aynıdır: Önce bir hedef belirlersiniz, sonra da hedefe kilitlenip kesin bir inanç ve devamlılıkla çalışırsınız. Elinizden gelen tüm çabayı sarf ederken de Allah'ın desteğini istemelisiniz; çünkü bütün işlerin tamamlanması ancak O'nun ol demesiyle olur.

فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ

“Bir de azmettin mi, Allah'a (O'nun desteğine) güvenip dayan. Allah kendine güvenip dayananları sever.” (Âl-i İmrân 3/159)

Günümüz gençlerinin en büyük sıkıntılarında biri de başladığı bir işi tamamlamak için gereken kararlılığı gösterememeleridir. Bu konuyla ilgili olarak, meşhur hadis alimi İbn Hacer el-Askalanî (1372-1449m.)'ye affen anlatılan çok güzel bir kıssa vardır.

Asıl adı Şihabüddin olan İbn-i Hacer, öğrencilik yıllarında dersleri anlayamadığı için sık sık başarısız oluyordu. Öyle ki, başarısızlığı kabullenmiş ve okuduğu şehirden, memleketine dönmeye karar vermişti. Üzüntüyle memleketine dönerken mola verdiği bir mağaranın tavanından düşen su damlalarının zemindeki sert taşta derin bir çukur açtığını gördü ve düşünmeye başladı:

-Benim kafam bu taştan daha kalın ve sert değildir. Damlalar taşta iz bırakır da, çalıştığım dersler benim kafamda nasıl iz bırakmaz? Öyleyse bu su damlaları gibi yılmadan, azimle ve devamla çalışıp öğrenmeye devam etmeliyim!

İbn-i Hacer hemen geri döndü ve hedefe ulaşmak için azimle çalışmaya başladı. Neticede büyük ve meşhur bir alim olarak ilim tarihindeki yerini aldı. Yazdığı eserlere de imzasını İbn-i Hacer: Taşın oğlu diye atarak azmin elinden hiçbir şeyin kurtulamayacağını bize gösterdi.

Azim, bir işi yapmaya ve tamamlamaya yönelik kesin

karar verip, sonuca ulaşmak için çaba sarf etmektir. Yani karar verilen işin gereğini devamlılıkla yapmaktır. Başarının sırrı da aynıdır: Önce bir hedef belirlersiniz, sonra da hedefe kilitlenip kesin bir inanç ve devamlılıkla çalışırsınız. Elinizden gelen tüm çabayı sarf ederken de Allah'ın desteğini istemelisiniz; çünkü bütün işlerin tamamlanması ancak O'nun ol demesiyle olur.

Allah'ın desteğini nasıl isteyeceğimiz hakkında şöyle bir hadis vardır:

قَالَ رَجُلٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَغْفَلُهَا وَأَتَوَكَّلُ أَوْ أَطْلُقُهَا وَأَتَوَكَّلُ قَالَ "اغْفَلُهَا وَتَوَكَّلْ"

“Bir Bedevi yanında devesi varken Hz. Peygamber'e sordular: ‘Ya Rasulallah, onu bağlayıp da mı tevekkül edeyim, yoksa salıp da mı?’ (Rasulullah) dedi ki: ‘Bağlayıp da tevekkül et!’” (Tirmizî, Sıfatü'l-Kıyâme 2707)

İnsan, bir işin tamamlanması için kendi üzerine düşen her şeyi yapmadan, kendi yapması gereken işleri ihmal eder, bunların sorumluluğunu almazsa Allah'ın desteğini beklemeye hakkı yoktur. Yani herkese ancak kendi kazandığından bir pay vardır. Mesela, başarısız olduğumuz bir derste geçer not almayı hedefliyorsak önce konulara hakkını vererek çalışmalıyız. Örnek sorular çözmeli, anlamadığımız yerlerde bilenlere sormalıyız. Bütün bunları yaparken de namazlarımızda dua etmeyi ihmal etmemeliyiz. Allah kendisinden böyle destek istenmesini emretmektedir.

Hayatınızda tamamlamak için kararlılık göstermeniz gereken işler hiç bitmeyecek. Allah Teâla Kur'an-ı Kerim'de bunlara örnekler vermiştir.

يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ ۚ إِنَّ
ذَلِكَ مِنَ الْعَزْمِ الْأُمُورِ

“Oğulcuğum! Namazı kıl, marufu (iyi olan şeyleri) emret, münkere (kötülüğe) engel ol; başına gelene de sabret (göğüs ger). İşte bunlar, azim gerektiren işlerdendir.” (Lokmân 31/17)

Ayete göre, namaz kılmak, kararlılık gerektiren işlerden biridir. Ayetin en başında söylenmesinden, namazın, kararlılık gerektiren işlerin en önemlisi olduğunu anlayabiliriz. İyiliği emretmek ve kötülüğe engel olmak için çalışmak da kolay değildir. Çoğu insan iyinin kötünün ne olduğunu bilmesine rağmen karşısındakini uyarma noktasında yeterli azmi gösteremez. Bir kere söylese bile, söyledim ama olmadı deyip, uyardıktan çabucak vazgeçer. Oysa ayet, bunun da kararlılık gerektiren işlerden olduğunu belirtmektedir.

Kararlılık gerektiren işlerden bir diğeri de, insanın başına hoş olmayan bir olay geldiğinde sabretmesidir. Sabır, güçlü ve dirençli olmak demektir. Bu güç ve dirençlilik, devamlılık göstermedikçe insana fayda sağlamaz. Örneğin, bir öğrenci dersine çalıştı ama istediği notu alamadı. Bu durumda, ilk sınavda başarısız oldu diye diğer sınavlara çalışmamak, sabır göstermemektir. Oysa çalışmaya devam etse, sonuç mutlaka değişecektir.

Dünya hayatı aslında tam anlamıyla yıpratıcı bir imtihandır. Bu konuyla ilgili ayet şöyledir:

لَتَبْلُوَنَّ فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعَنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذًى كَثِيرًا ۚ وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ

“Mallarınız ve canlarınız konusunda yıpratıcı bir imtihandan geçireceğiniz kesindir. Sizden önce kendilerine kitap verilenlerden ve müşriklerden çok sayıda üzücü söz işiteceğiniz de kesindir. Eğer kendinizi koruyarak sabrederseniz bilin ki bunlar, kararlılık gerektiren işlerdendir.” (Âl-i İmrân 3/186)

Demek ki hayat mücadelemizde karşımıza çeşitli zorluklar her zaman çıkacaktır. Bunların birer imtihan olduğunu hatırlamalıyız. Bu imtihanları geçmek için, Allah'ın emirlerine karşı gelmekten kendimizi korumalı, yanlış yollara sapmadan sabırlı olmalıyız. Kur'an'ın ifadesiyle, işte bu da kararlılık gerektiren işlerdendir.

Kur'an'da kararlılık gerektiren işlerden olduğu ifade edilen bir şey daha vardır: Şurâ Suresi 43. ayete göre, bir kişi bir suçu affetti mi, onu bir daha açığa çıkarmamalıdır. Örneğin, bir arkadaşınızı bir eşyanızı çalarken yakaladınız; ancak onu affettiniz ve bu olaydan kimseye bahsetmediniz. Aradan bir süre geçtikten sonra, hangi sebeple olursa olsun, bir kez affettiğiniz bu suçu ortaya çıkarıp o kişinin cezalandırılmasını isteyemezsiniz. Bunu ilk anda yapsanız yapabiliydiniz; ancak affettikten sonra geriye dönmek mümkün değildir; çünkü ayete göre, affetmek de kararlılık gerektiren işlerdendir.

Azmin önemini kavramamız ve ömür boyu hayatımıza yansıtmanız duasıyla.